

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/85/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7818200795
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Angelika Sopoligová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7818200795.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Angeliky Sopoligovej a členov senátu JUDr. Petra Tutka a JUDr. Borisa Brondoša v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom v C., D. XX, zastúpenej JUDr. Ladislavom Törökom, advokátom so sídlom v Rožňave, Šafárikova 8 proti žalovanému: Slovenská republika, zastúpenej Generálnou prokuratúrou SR, so sídlom v Bratislave, Štúrova 2, IČO: 00166481, o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Rožňava č.k. 4C/16/2018-186 zo dňa 8. februára 2022

r o z h o d o l :

I. M e n í rozsudok vo výroku č. II. tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 2.000,00 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. M e n í rozsudok vo výroku č. III. tak, že priznáva žalobkyni proti žalovanému 100% nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, ako aj v odvolacom konaní.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Rožňava (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) rozsudkom označeným v záhlaví tohto rozhodnutia rozhodol v tomto znení:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni 1.345,61 eur v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a.

III. P r i z n á v a žalovanému náhradu trov konania proti žalobkyni v rozsahu 20% s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

Žalobkyňa žalobou žiadala, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť jej sumu 3.345,61 eur a nahradiť trovy konania. Žalobu odôvodnila tým, že uznesením povereného príslušníka PZ Obvodného oddelenia PZ Rožňava bolo dňa 27.05.2010 (ČVS: ORP-200/RV-RV-2010) bolo podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku, vznesené obvinenie voči nej pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona účinného do 31.12. 2005. Proti uvedenému uzneseniu podala žalobkyňa, prostredníctvom svojho obhajcu v zákonnej lehote sťažnosť, ktorá však bola následne rozhodnutím príslušného dozorujúceho prokurátora zamietnutá ako nedôvodná. Oslobodzujúcim rozsudkom Okresného súdu Rožňava zo dňa 08.06.2016 sp. zn. 3T/35/2015, právoplatným a vykonateľným dňa 26.06.2016, bola žalobkyňa v zmysle § 285 písm. a) Trestného poriadku spod obžaloby prokurátora oslobodená, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok. Aj keď citovaný zákon výslovne neupravuje nárok na náhradu škody v prípade oslobodenia obžalovaného spod obžaloby, s poukazom na judikatúru treba konštatovať, že v tomto prípade ide o špecifický prípad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú začatím a vedením trestného stíhania, pri ktorom treba vychádzať z analogického výkladu úpravy najbližšej, a to z úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rovnaký význam ako

zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť má v tomto zmysle totiž aj zastavenie trestného stíhania alebo práve oslobodenie spod obžaloby. Skutočnosť, že nedošlo k zrušeniu rozhodnutia, ktorým sa začína trestné stíhanie, na tom nič nemení. Podstata nároku na náhradu škody sa totiž v tomto prípade neviaže na (ne)správnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok trestného stíhania a v zmysle právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu bola odčinená (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4M Cdo 15/2009). Čiže systematickým a logickým extenzívnym výkladom zákona č. 514/2003 Z.z. sa dospeje k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté, teda nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím (Rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 23.2.1990 sp. zn. 1Cz 6/90, publikovaný pod číslom 35 v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk, ročník 1991, a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28.06.1993 sp. zn. 1Cdo 53/93, publikovaný pod číslom 70 v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky, ročník 1994 - tieto závery, prijaté v čase platnosti zákona č. 58/1969 Zb., sú napriek zmene právnej úpravy stále použiteľné). Žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody si žalobkyňa uplatnila u žalovaného ako orgáne príslušnom podľa § 4 ods. 1 písm. f) vyššie citovaného zákona, v súlade s § 15 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z.z., pričom žalovaný žiadosť žalobkyne ako nedôvodnú odmietol. 3-ročná premlčacia doba začala v tomto prípade plynúť odo dňa 27.06.2016, t.j. deň po právoplatnosti oslobodzujúceho rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 08.06.2016 sp. zn. 3T/35/2015 v súlade s § 19 ods. 1 cit. zákona. Vzhľadom k tomu, že nárok na náhradu škody si žalobkyňa uplatnila na príslušnom orgáne konajúcim v mene štátu dňa 09.01.2017, k premlčaniu právneho nároku žalobkyne nedošlo, žalobkyňa vznikla nemajetková morálna ujma spojená s jej trestným stíhaním, nakoľko bola poškodená jej dobrá povesť, česť a dôstojnosť s tým, že najmä trestné stíhanie, ktoré trvalo neprimerane dlho, výrazne zasiahlo do jej duševného zdravia, nakoľko počas celého trestného konania bola psychicky na dne a v strese, navštevovala psychiatrickú ambulanciu a bola hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení v C. a keďže sa nevedela brániť a hájiť svoje práva, ako obvinená, na zastupovanie svojich práv v trestnom konaní, splnomocnila advokáta. Tvrdené skutočnosti dokladovala lekárskou správou zo dňa 07.02.2018, ktorá potvrdzuje, že žalobkyňa má ťažké psychické problémy, v noci sa niekoľkokrát budí, má stavy úzkosti, triašky a stráni sa verejnosti. Poskytovaním právnej pomoci jej vznikla majetková škoda, a to náklady spojené s obhajobou počas celého trestného konania v celkovej výške 1.345,61 eur, ktoré žalobkyňa uhradila dňa 18.08.2016 zvolenému obhajcovi. Trovy obhajoby boli vyčíslené podľa ust. § 17 ods. 1, 2 a § 18 ods. 1, 3 cit. zákona vo výške 3.345,61 eur s Vyhláškou Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov o odmenách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Náhradu škody tvorí súčet skutočnej škody, t.j. 1.345,61 eur a nemajetkovej ujmy vo výške 2.000 eur.

Súd prvej inštancie rozhodol medzitimným rozsudkom č.k. 4C/16/2018 -77 zo dňa 16.04.2019 a to tak, že vyslovil, že Uznesenie Policajného zboru SR Rožňava ČVS: ORP-200/RV-RV-2010 zo dňa 27.05.2010 je nezákonným rozhodnutím v zmysle § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z.

Krajský súd v Košiciach uznesením č.k. 3Co/128/2019-118 zo dňa 15.07.2020 zrušil rozsudok a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Súd vykonal dokazovanie nasledujúcimi listinnými dôkazmi: uznesením OO PZ SR Rožňava ČVS: ORP-200/RV-RV-2010 GA zo dňa 27.05.2010, sťažnosťou proti tomuto uzneseniu z 21.6.2010, uznesením OP v Rožňava Pv 269/2010-8 zo dňa 20.09.2010 a rozsudkom OS Rožňava č. k. 3T/35/2015-390 zo dňa 08.06.2016, žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy zo dňa 09.01.2017, odmietnutím tejto žiadosti GP SR zo dňa 08.04.2017, lekárskou správou psychiatrickej ambulancie zo dňa 07.02.2018, správou E. F. D. zo dňa 26.08.2021.

Na základe vykonaného dokazovania a jeho vyhodnotenia, súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene

niektorých zákonov podľa ust. § 3 ods. 1 písm. a), § 15 ods. 1, 2, § 16 ods. 4, § 17 ods. 1, 2 a § 19 citovaného zákona, § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a dospel k záveru o zamietnutí žaloby, čo sa týka nároku na priznanie nemajetkovej ujmy, keďže neboli splnené podmienky zodpovednosti štátu za vznik uplatneného nároku z dôvodu neunesenia dôkazného bremena zo strany žalobkyne, nakoľko sa zlý zdravotný stav žalobkyne nedá jednoznačne pripísať udalostiam, ktoré prežila a prežívala počas vedenia trestného stíhania, hoci trestné stíhanie zohralo určitú negatívnu úlohu a jej ťažkosti len znásobilo, nakoľko u žalobkyne sa závažné psychické symptómy objavili ešte pred začatím trestného stíhania a žalobkyňa v kontexte správy ošetrojúceho psychiatra sa v období od 23.12.2010 do 18.04.2013 u psychiatra ambulantne neliečila.

Žalobkyňa si okrem toho uplatnila nárok na náhradu majetkovej škody a to náhradu nákladov spojených s obhajobou počas celého trestného konania vo výške 1.345,61 eur, ktoré uhradila žalobkyňa dňa 18.08.2016 zvolenému obhajcovi (o čom predložila súdu listinné dôkazy). Trovy obhajoby boli vyčíslené v súlade s vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov o odmenách advokátov za poskytovanie právnych služieb, pričom presný výpočet jednotlivých úkonov právnej služby, resp. jednotlivých čiastkových odmien je obsiahnutý v listinnom dôkaze, ktorý žalobkyňa pripojila k žalobe. Súd v tejto časti považoval nárok žalobkyne za dôvodný (dôvody uvedené v ods. 18 a 19 rozsudku) a keďže mal preukázaný vznik škody, protiprávny úkon, príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody a zavinenie, v tejto časti žalobe vyhovel.

O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 2 CSP vychádzajúc z pomerného úspechu strán sporu, keďže žalobkyňa mala úspech v 40 % a žalovaný v 60 %, a preto súd žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 20 %.

Proti rozsudku podala v zákonnej lehote (včas) odvolanie žalobkyňa a to proti výrokom pod č. II. a III. s tým, že uplatnila odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP. Poukazovala na citát ošetrojúceho lekára E. D., z ktorého vyplýva, že „trestné stíhanie zohralo určite negatívnu úlohu a jej ťažkosti sa len znásobili“, pričom v konaní bolo preukázané, že nezákonné trestné stíhanie žalobkyne jej spôsobilo ujmu v podobe prehĺbenia jej zdravotných ťažkostí, ktoré by sa u nej neprejavili, resp. neprejavili v takom rozsahu, ak by nebola vystavená tlaku a stresu, ktoré boli spôsobené nezákonným trestným stíhaním, čo vyplýva aj zo svedeckých výpovedí, nielen z vyjadrenia E. D., na čo súd prvej inštancie v celom dôsledne nebral zreteľ, čím je v tomto smere napadnutý rozsudok nepreskúmateľný a zmätočný, dávajúc do pozornosti aj stanovisko Najvyššieho súdu ČR sp. zn. Cpjn 206/2010 z 13.04.2011, R 58/2011, z ktorého vyplýva, že „pri úvahe o poskytnutí primeraného zadošťučinenia je potrebné prihliadať k celkovej dobe, po ktorú konanie trvalo. Náhrada nemajetkovej ujmy má slúžiť na kompenzáciu stavu právnej istoty, do ktorej bola osoba v dôsledku neprimeranej dĺžky konania uvedená a v ktorej bola udržovaná. Ide o psychickú kategóriu, ktorej hĺbka a dosah sú náročne preukázateľné, ak ide o výšku odškodnenia za rok trvania konania“, podľa názoru NS ČR by sa táto mala pohybovať v prepočte od 600 do 800 eur s tým, že voči nej sa viedlo nezákonné trestné konanie po dobu 6 rokov a uplatnila si len náhradu vo výške 2.000 eur. Preto navrhovala, aby odvolací súd žalobe vyhovel s tým, že rovnako nesúhlasila aj s rozhodnutím o nároku na náhradu trov konania, keďže s napadnutým výrokom úzko súvisí.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne poukazoval na vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia, ako aj na pomerný úspech žalobkyne v tomto konaní s tým, že v predmetnej veci neboli splnené podmienky zodpovednosti štátu za vznik uplatneného nároku na priznanie nemajetkovej ujmy. Preto navrhoval ako vecne správny rozsudok potvrdiť.

Žalobkyňa vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného opätovne poukazovala na vyjadrenie lekára E. D. a zotrvala na skutočnostiach uvádzaných v podanom odvolaní.

Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016, ďalej len „CSP“), prejednal odvolanie žalobkyne proti výrokom napadnutého rozsudku pod č. II. a III., a to ako odvolanie podané včas a oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a § 380 ods. 1, 2 CSP, z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP a dospel k záveru o ich dôvodnom uplatnení a keďže neboli splnené podmienky na potvrdenie a ani na zrušenie napadnutých výrokov rozhodnutia pod č. II. a III., odvolací súd v zmysle § 388 CSP zmenil napadnutý výrok pod č. II., ktorým súd prvej inštancie v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a to tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 2.000 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku a v zmysle § 396 ods. 2 CSP zároveň zmenil rozsudok vo výroku č. III. tak, že priznal žalobkyni proti žalovanému 100 % nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, ako aj v odvolacom konaní, keďže žalobkyňa bola v celom rozsahu uplatneného nároku plne úspešná, nakoľko výrokom pod č. I., ktoré nebolo napadnuté odvolaním súd prvej inštancie rozhodol tak, že zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni 1.345,61 eur, spočívajúcich v nákladoch spojených s jej obhajobou počas celého trestného konania, keďže mal súd prvej inštancie v tomto rozsahu preukázaný vznik škody, protiprávny úkon a príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím, vznikom škody a zavinením.

Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 26.05.2022 o 10.30 hod., v pojednávacej miestnosti č. 230/II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia bolo zverejnené dňa 10.05.2022 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach podľa § 219 ods. 1, 3 CSP a § 378 ods. 1 CSP.

Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d) CSP, t.j. že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, je vymedzený inou procesnou vadou konania danou aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozsudku, čo konštatoval aj Najvyšší súd SR v Stanovisku občianskoprávneho kolégia zo dňa 03.12.2015 uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a súdov Slovenskej republiky 1/2016.

Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom, spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého súd zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam.

Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 ods. 1 CSP (dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pričom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo) a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), príp. poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán sporu alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 185 - § 211 CSP. Pri hodnotení dôkazov je potrebné zohľadniť aj iné okolnosti ako sú vzájomná nadväznosť, súlad alebo rozpor medzi skutočnosťami, ktoré z vykonaného dôkazu vyplývajú a pod. Skutkové zistenie ako výsledok hodnotenia dôkazov nemôže byť zásadne správne, ak hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie nezodpovedá § 191 ods. 1 CSP, lebo hodnotil každý dôkaz len jednotlivo a nie aj v ich vzájomnej súvislosti. Skutkové zistenie nie je správne ani vtedy, ak medzi vykonaným dôkazom (jeho obsahom) a z neho vyvodeným (čiastkovým) skutkovým záverom, je zrejмый nesúlad.

K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Odvolací súd konštatuje naplnenie hore uvádzaných odvolacích dôvodov v spore v zmysle § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP, keďže rozhodnutie nie v celom rozsahu zodpovedá zákonným predpokladom v zmysle § 220 ods. 2 CSP s tým, že súd prvej inštancie nie v celom rozsahu vykonané dôkazy vyhodnotil v zmysle § 191 a nasl. CSP, t.j. každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti s prihliadnutím na všetko, čo vyšlo počas konania najavo a to z dôvodu, že nechal dôsledne zreteľ aj na učené svedecké výpovede citované v bode 8 odôvodnenia napadnutého rozsudku svedkyne A. G., (matky žalobkyne) v znení stanoviska ošetrojúceho lekára E. F. D. (na č.l. 164 spisu), ako aj lekárskej správy zo dňa 07.02.2018 na č.l. 144 spisu v znení, že „u žalobkyne sa doteraz prejavujú psychické ťažkosti z ujmy, ktoré tým utrpela, v noci sa zobudí, skoro ráno sa budí, triašky zrâna, ranná úzkosť, izoluje sa doma, vonku nechodí, nenakupuje, depresívno bezradná nálada, úzkostné prežívanie, anticipačná úzkosť, hypodynamia, hypoaktivita, hypobúlia, pískanie a hučanie v ľavom uchu a hlava pretrváva, pričom pre nezlepšenie stavu bola hospitalizovaná na psych. odd.“ (č.l. 145 spisu), v súvislosti s výpoveďou žalobkyne, ako aj svedkyne v kontexte skutočností, že „žalobkyňa je psychicky chorá osoba, ktorej psychický stav sa v dôsledku trestného stíhania trvajúceho dlhú dobu (skoro 6 rokov) zhoršil, zo zdravej normálnej dcéry sa stala úplná ruina, dodnes sa z toho nevie spamätať, ide o citlivú osobu, predtým bola veselá, chodila do práce, potom sa uzatvorila do seba a keďže jej lieky nezaberali, z toho dôvodu prestala navštevovať svojho psychiatra s tým, že na psychiatrii sa začala liečiť v rokoch 2010 alebo 2011, raz bola aj hospitalizovaná, ale ťažko znášala nemocnicu, pričom zo správy ošetrojúceho lekára (viď bod 8. odôvodnenia napadnutého rozsudku) jednoznačne vyplýva, že trestné stíhanie nezohralo u žalobkyne pozitívnu úlohu, ale napriek tomu sa menovaná o ňom zmieňovala len okrajovo a on sa o ňom prvýkrát dozvedel až z prepúšťacej správy z psychiatrického oddelenia v septembri 2010 s tým, že pri ďalších kontrolách spomínala, že vyšetrovateľ bol voči nej hrubý, nekorektný, deptal ju, čo ona veľmi ťažko znášala, do konca roka 2010 navštevovala jeho ambulanciu aj dvakrát mesačne, ale stav sa výrazne nezlepšil, pričom dominovali úzkostné a depresívne poruchy u žalobkyne a s tým spojené vegetatívne a somatické symptómy a po poslednej návšteve ambulancie 23.12.2010 prestala ambulanciu navštevovať, keďže jej liečba nepomáhala, stiahla sa do ústrania a do ambulancie prišla znovu až 18.04.2013, pričom uviedla, že má rovnaké ťažkosti, pridružili sa bolesti kĺbov, svalstva a šliach, pričom veľmi bolo pre ňu ponižujúce, že bola krivo obvinená s tým, že lekár nevytlúčil skutočnosť, aby trestné stíhanie u žalobkyne nezohralo negatívnu úlohu, keďže „psychické ťažkosti žalobkyne sa podľa lekára len znásobili“.

Tieto skutočnosti ale súd prvej inštancie nezohľadnil zo všetkých hľadísk v zmysle § 191 a nasl. CSP, aj keď správne na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že uznesením ČVS: ORP-200/RV-RV-2010 GA zo dňa 27.05.2010 bolo vznesené obvinenie voči žalobkyne pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona účinného do 31.12.2005 z dôvodu, že obvinená vystupujúca pod menom A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. dňa 13.10.2005 v Rožňave v priestoroch baru Casablanca pod zámienkou kúpy bytu si požičala od poškodeného H. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. X. E. I. X, peniaze v hotovosti vo výške 100.000 Sk s prísľubom, že mu ich do 31.12.2009 splatí, pričom spísala o pôžičke doklad, v ktorom uviedla údaje nejestvujúcej osoby A. B., nar. XX.XX.XXXX, peniaze doposiaľ nevrátila, čím spôsobila pre poškodeného H. D. škodu vo výške 3.319,39 eur. Proti tomuto uzneseniu podala žalobkyňa sťažnosť dňa 21.06.2010, ktorá bola uznesením OP v Rožňave Pv 269/2010-8 zo dňa 20.09.2010 zamietnutá. Rozsudkom OS Rožňava č.k. 3T/35/2015-390 zo dňa 08.06.2016, právoplatného dňa 26.06.2016, bola žalobkyňa spod obžaloby oslobodená, pretože sa nedokázalo, že sa stal skutok, pre ktorý bola stíhaná.

Odvolací súd apeluje na to, že zmyslom Zákona č. 514/2003 Z.z. je, aby každá ujma spôsobená nesprávnym, či nezákonným zásahom štátu voči fyzickej osobe bola odčinená, pričom nemožno lipnúť

na formálnom zrušení (zmene) namietaných rozhodnutí, ale splnenie tejto podmienky je potrebné vykladať extenzívne. Ústavne konformným preto je výklad, že oslobodenie spod obžaloby z dôvodu, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu žalobkyňou, z hľadiska posudzovania zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím jej príslušných orgánov (v danom prípade oslobodenie spod obžaloby), má rovnaké dôsledky ako zrušenie týchto rozhodnutí pre nezákonnosť. Štát totiž, hoci má povinnosť vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, zároveň musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktoré priamo zasiahli do základných práv jednotlivca, a nemôže preto sa zbaviť zodpovednosti za ich prípadne mylný postup. Podstatným z tohto hľadiska preto nie je to, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, ale to, že ich podozrenie v trestnom konaní sa nepotvrdilo a nezákonnosť rozhodnutia vyšetrovateľa o vznesení obvinenia, bola tak preukázaná právoplatnosťou oslobodzujúceho rozsudku, vychádzajúc z ktorého, sporné rozhodnutia je tak potrebné považovať za zrušené (uznesenie NS SR sp. zn. 4MCdo/15/2009). Skutočnosť, že formálne nedošlo k ich zrušeniu na tom nič nemení, keďže podstata nároku na náhradu škody sa viaže jedine na celkový výsledok trestného stíhania s tým, že na rozhodnutie NS SR sp.zn. 4MCdo/15/2009, pri posudzovaní podstatných nárokov na náhradu škody sa viaže na celkový výsledok trestného stíhania a keďže došlo k oslobodeniu spod obžaloby, došlo aj k zbaveniu právoplatnosti uznesenia o vznesení obvinenia a ako na nezákonné treba hľadiť na všetky rozhodnutia vydané v priebehu trestného stíhania, keďže právoplatnosťou oslobodzujúceho rozsudku trestné konanie sa končí a zanikajú účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, keďže výsledok trestného stíhania znamená, že podozrenie zo spáchania trestného činu sa nepotvrdilo a vyšla tak najavo nezákonnosť rozhodnutia o začatí trestného stíhania, vznesení obvinenia, keďže (podľa výsledku) je zjavné, že takéto konanie vôbec nemalo byť vedené a na žalobkyňu je potrebné hľadiť ako nevinnú, čím je základ nároku na náhradu škody daný, pričom na vznik nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím sa ale pri ponechaní základu nároku taktiež vyžaduje aj konkrétne preskúmanie, rovnako aj vo vzťahu k vzniku škody a existencii príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody, čo súd prvej inštancie neučinil z hľadiska vykonaného dokazovania a jeho vyhodnotenia dôsledne, hoci tento vzťah príčiny a následku je potrebné posudzovať v príčinnej súvislosti, a to aj so zreteľom na nedôsledne vysporiadanie sa s konkrétnymi skutočnosťami viažucimi sa na danú vec v celom rozsahu danosti uplatneného základu tak, ako to správne konštatovala aj žalobkyňa v podanom odvolaní.

Odvolací súd uvádza, že základnými predpokladmi zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci v prípade nezákonného rozhodnutia sú:

existencia nezákonného rozhodnutia vydaného orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci,
existencia škody a
príчинná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody, ako aj zavinenie.

Podľa ust. § 8 ods. 6 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z. právo na náhradu škody nevznikne, ak si osoba uloženie trestu, ochranného opatrenia alebo väzbu zavinila sama.

Súd pri posudzovaní nároku žalobkyne vychádzal správne zo zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v platnom znení, pričom podľa tohto zákona štát zodpovedá za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím, nezákonným zadržaním, zatknutím alebo iným obmedzením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo o väzbe alebo nesprávnym úradným postupom, pričom tejto zodpovednosti sa štát nemôže zbaviť.

Odvolací súd sa stotožňuje s záverom súdu prvej inštancie, že v danom prípade pri posudzovaní nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, musia byť kumulatívne splnené hore uvádzané základné predpoklady zodpovednosti za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci, a to existencia nezákonného rozhodnutia vydaného orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci, existencia škody a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody.

V danom prípade treba brať apel na to, že z výsledkov vykonaného dokazovania nevyplývalo, aby žalobkyňa si trestné stíhanie svojím konaním zavinila sama, a preto v danom prípade nemožno vzhľadom na nenaplnenie zákonných predpokladov pre zodpovednosť štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z., a to s poukazom aj na zdôvodnenie súdu v bode 25. odôvodnenia napadnutého rozsudku, keďže žalovaný proti výroku pod č. I. napadnutého rozsudku nepodal odvolanie s tým, že u žalobkyne práve pre jej zhoršené psychické problémy, podľa odvolacieho súdu, predmetné trestné stíhanie zasiahlo do jej súkromného života, do rodinných vzťahov a ochrany zdravia žalobkyne v zmysle § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. a nakoľko v tomto smere predložila relevantné dôkazy v konaní, naplnila zákonom jej danú dôkaznú povinnosť na preukázanie opodstatnenosti uplatneného nároku aj titulom odškodnenia nemajetkovej ujmy z dôvodu naplnenia kumulatívnych predpokladov citovaných v bode 21. odôvodnenia tohto rozsudku.

Podľa § 17 ods. 1, 2 cit. zákona uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučiniením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa ust. § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Odvolací súd apeluje na to, že v konaní nebol sporný, nakoľko súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyňi náklady spojené s obhajobou počas celého trestného konania, vznik škody, protiprávny úkon, príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody, ako aj zavinenie žalovaného, a preto v odvolacom konaní bol odvolací súd oprávnený len preskúmať v rámci podaného odvolania, či žalobkyňa má nárok na náhradu škody z dôvodu nezákonného trestného stíhania aj titulom náhrady nemajetkovej ujmy, keďže žalovaný jej nezákonným trestným stíhaním mal spôsobiť zhoršenie jej psychického ochorenia, t.j. zdravia, práve dôsledkom trestného stíhania, čo z výsledkov vykonaného dokazovania, t.j. výpovede žalobkyne, jej matky, správy lekára, u žalobkyne nemožno vylúčiť, keďže lekár jednoznačne konštatoval, že „psychické problémy žalobkyne a jej ťažkosti sa nezákonným trestným stíhaním len znásobili, pričom trestné stíhanie zohralo určite negatívnu úlohu na jej psychickom zdraví“, z čoho treba vychádzať, ako aj z tej skutočnosti, že trestné stíhanie žalobkyne sa viedlo 6 rokov, kedy žalobkyňa bola v stave napätia, neistoty, pričom treba apelovať na to, že aj v prípade zdravého človeka, ktorý netrpí psychickým ochorením, stav nezákonného trestného stíhania a krivého obvinenia má vplyv na psychický stav, ako aj celkovú pohodu človeka a práve u ľudí, ktorí trpia psychickým ochorením, čo v tomto konaní bolo nesporné a jej ošetrojúci lekár to ani nevylúčil, trestné stíhanie u žalobkyne zohralo určite negatívnu úlohu, keďže jej psychické ťažkosti sa len znásobili, a preto je potrebné priznať žalobkyňi aj primeranú nemajetkovú ujmu v peniazoch, keďže samotné konštatovanie porušenia práva podľa odvolacieho súdu v danom prípade nie je dostatočným zadostučiniením, a to vzhľadom na naplnenie zákonných predpokladov podľa ust. § 17 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších predpisov, keďže nemožno vylúčiť, že nezákonné trestné konanie proti žalobkyňi malo vplyv na jej zdravie, t.j. zhoršenie psychických problémov u žalobkyne, a preto finančné zadostučinenie vo výške 2.000 eur je vzhľadom aj na dobu súdneho konania primerané.

Uvedené rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).